

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਸਾਈਡ

ਭੰਡਾਰੀ ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ. ਦੇ ਅੱਗੇ

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬਾ (ਜਜਮੈਂਟ-ਕਰਜਦਾਰ), - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀ ਮਹੰਤ ਬਸੰਬਰ ਦਾਸ, ਆਦਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ

1949 ਦੀ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 33

ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ 16 ਸਤੰਬਰ 1954

ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਸ (ਅਧਿਕਾਰ, ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਦੇਵਦਾਰੀਆਂ) ਆਰਡਰ, 1947-ਆਰਟੀਕਲ 9-ਕੀ ਮੁਕਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਦੇਵਦਾਰੀ ਲਾਗੂ ਹੈ-ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਵੰਡ (ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ) ਆਰਡਰ, 1947-ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਅਤੇ 4-ਦੇਵਦਾਰੀ, ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਲਾਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਦੇਵਦਾਰੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪਲਾਟ ਦੇ ਪਲਾਟ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਵਦਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਆਜ਼ਾਦੀ (ਅਧਿਕਾਰ, ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਦੇਵਦਾਰੀਆਂ) ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਰਡਰ, 1947, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵੰਡ (ਠੇਕੇ) ਆਰਡਰ, 1947 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 2 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਨੀਲੀਮਾ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਇਨ ਕੋਂਸਲ (1), ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦਾ ਸੂਬਾ ਬਨਾਮ ਮਿਦਨਾਪੁਰ ਜ਼ਮੀਨਦਾਰੀ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ (2), ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਈਸ਼ਵਰ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਜੀਨ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦਾ ਸੂਬਾ (3), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

21 ਮਾਰਚ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਡੀ. ਫਲਸੈਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ। 1949 ਵਿੱਚ ਈ.ਐਫ.ਏ. 1948 ਦਾ ਨੰਬਰ 64, ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ।

ਕੇ.ਐਸ. ਚਾਵਲਾ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਪੀ ਸੀ ਪੰਡਿਤ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਇਹ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਲਾਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਲਾਗਤ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ।

ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਸਧਾਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। 6 ਦਸੰਬਰ, 1933 ਨੂੰ, ਸੰਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਮਹੰਤ ਬਿਸ਼ੰਬਰ ਦਾਸ ਉਤਰਦਾਤਾਵਾਂ, ਨਿਵਾਸੀ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦੋ ਪਲਾਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਮਾਲਕ ਨੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲਾ ਜ਼ਮੀਨ ਗ੍ਰਹਿਣ 1894 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। 18 ਅਗਸਤ 1941 ਨੂੰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਬ-ਜੱਜ ਨੇ ਦੋ ਉਤਰਦਾਤਾ ਹੱਕ ਵਿਚ ਦੋ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਅਤੇ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 1944 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

31 ਮਾਰਚ, 1948 ਨੂੰ, ਉਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 362-8-0 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ 743-6-0 ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਦੋ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਉਲਝਾਇਆ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ 31 ਮਈ 1948, ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗੀ। ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵੰਡ (ਠੇਕੇ) ਆਰਡਰ, 1947 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੀ। ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿੰਗ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲੈਟਰਸ ਪੈਟੇਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

VOL. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

695

ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਐਕਟ, 1947 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ (ਅਧਿਕਾਰ, ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ) ਆਰਡਰ, 1947, ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵੰਡ (ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ) ਆਰਡਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਈ ਆਰਡਰ 1947 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਪਹਿਲੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 9 ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ:-

"9. ਕੌਂਸਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ, ਗਾਰੰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਬਕਾਇਆ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ, -

(a) * * * *

(b) * * * *

(c) ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਕੇ.ਐਸ. ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜੋ, ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵੰਡ (ਕੰਟਰੈਕਟ) ਆਰਡਰ, 1947 ਉਪਬੰਧਾਂ, ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ (ਅਧਿਕਾਰ, ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ) ਆਰਡਰ, 1947 ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਹ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਗਲਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੈਸਾ

ਅਧਿਕਾਰ, ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਰਡਰ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 10 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਬਕਾਇਆ ਟ੍ਰੈਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਦਾ ਪੈਸਾ ਨਾ ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਤਸੱਦਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਕਮ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕੱਸਲ ਵਿੱਚ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ, ਗਾਰੰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਿਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਬਕਾਇਆ ਹਨ, ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੂਬਾ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹਨ।" ਸ੍ਰੀ ਚਾਵਲਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ "ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ" ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਉਹਨਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀ ਆਰਡਰ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖ "ਅਜਿਹੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ, ਗਾਰੰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ" ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ। ਨੀਲੀਮਾ ਸਰਕਾਰ ਬਨਾਮ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਇਨ ਕੱਸਲ (1) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 9 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣ ਵਾਲੀ "ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ" ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਗਾਰੰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਹੈਰੀਜ਼. ਸੀ.ਜੇ., ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

"ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੇਸ ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ (ਅਧਿਕਾਰ, ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ) ਆਰਡਰ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 9 ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ।

ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 9 ਵਿੱਚ 'ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ' ਵਾਕੰਸ਼ ਤਸੱਦਦ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 9 ਵਿੱਚ 'ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ' ਵਾਕੰਸ਼ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਗਾਰੰਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦਾ ਅਰਥ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਗਾਰੰਟੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 9 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਆਰਟੀਕਲ 8 ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 8 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (6) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਆਰਡਰ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 9 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ ਆਰਟੀਕਲ 8 ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਜੋ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 9 ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ।"

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਸੂਬੇ ਬਨਾਮ ਮਿਦਨਾਪੁਰ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰੀ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, (1), ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਈਸ਼ਵਰ ਮਦਨ ਗੋਪਾਲ ਜੀਉ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੇ ਸੂਬੇ (2) ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਸੀ. ਪੰਡਿਤ ਦਾ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਰੰਭੀ ਗਈ ਐਕਵਾਇਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਪੰਜਾਬ ਵੰਡ (ਕੰਟਰੈਕਟ) ਆਰਡਰ, 1947 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜੇ ਜਾਇਦਾਦ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਸ ਦਾ ਖਰਚਾ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

698

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. VIII

ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਵੰਡ (ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ) ਆਰਡਰ, 1947 ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਰਡਰ "ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ, ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। , ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਇੱਥੇ- ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ"। ਆਰਡਰ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 2 ਅਤੇ 4 ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 175 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ, ਅਮਲਾਂ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 5 ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। - ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ, ਡੀਡ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ"। ਆਰਟੀਕਲ 6 ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ-

"ਕੋਈ ਵੀ ਲਾਗਤ ਜਾਂ ਹਰਜਾਨਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋਨਾਂ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਹੱਕ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਜੋ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 175 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪਲਾਟ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਅਤੇ 4 ਪੰਜਾਬ ਵੰਡ (ਕੰਟਰੈਕਟ) ਆਰਡਰ ਦੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ, 1935 ਦੀ ਧਾਰਾ 175 ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਨਾਲ ਵੇਖੋ।

ਇਸ ਆਰਡਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚੇ ਦੇਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸੰਯੁਕਤ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਖਰਚੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਖੇਸਲਾ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।